

Додаток №3

УРОК ТОЛЕРАНТНОСТІ

“ТОЛЕРАНТНІСТЬ ВРЯТУЄ СВІТ”

Бібліотекар: В Україні проживають люди 134 національностей. Кожна має свою самобутню культуру, історію, традиції. Але всім нам слід бути толерантними по відношенню один до одного. Що ж таке толерантність?

Ведучий: На Генеральній Конференції ЮНЕСКО 16 листопада 1995 року була прийнята Декларація принципів толерантності та визнана необхідність впровадження толерантності в суспільство. **Толерантність** - повага, сприйняття та розуміння багатого різноманіття культур нашого світу, форм самовираження та самовиявлення людської особистості.

Бібліотекар: Декларація принципів толерантності вступила в силу в новому ХХІ столітті. 16 листопада проголошено Міжнародним Днем толерантності, який щорічно відзначається в усьому світі.

Що означає толерантність?

- Співробітництво, дух партнерства.
- Готовність миритися з чужою думкою.
- Повага людської гідності.
- Це те, що уможлиблює досягнення миру, сприяє переходу від війни до культури миру.
- Прийняття іншого таким, яким він є.
- Здатність поставити себе на місце іншого.
- Повага права бути іншим.
- Визнання рівності інших.
- Терпимість до чужих думок, вірувань і поведінки.
- Відмова від домінування шкоди й насильства.

Бібліотекар: Безперечно, взірцем **толерантності** й дипломатичності являється Мати Тереза. Вона – одна з найвідоміших і найулюбленіших особистостей ХХ століття. Матір'ю її називають мільйони людей.

Мати Тереза часто підкреслювала, що вона не шукає людей, котрі жертвували б тільки гроші чи матеріальні блага. Скоріше вона шукала таких, хто дарував би найдорогоцінніше – самих себе. І відтручувала осіб, що обмежувалися пожертвуваннями своїх надлишків, рам'я чи зужитого непотребу. Для улюблених своїх бідаків вона потребувала того, що є найбільш значущим у житті кожної людини, - часу. Часу, щоб запропонувати дар дружби самотнім, розраду – згорьованим, визнання – знехтуваним.

Життя матері Терези, цього мужнього борця за гідність людського життя, цілком може бути однією з найвидатніших історій усіх часів і народів. А тепер послухайте цікаві думки визначних людей про толерантність і виберіть ту, яка вам більше до душі:

Щаслива людина та, яка дарує щастя багатьом людям. (Дені Дідро, французький математик)

Той, хто хоче обвинувачувати, не повинен поспішати. (Мольєр, французький драматург)

Ображаючи іншого, ти не турбуєшся про самого себе. (Леонардо да Вінчі, італійський художник епохи Відродження)

Людина, яка робить щасливими, не може бути сама нещасною. (Гельвецій, французький філософ)

Якщо ти байдужий до страждань інших, ти не заслуговуєш на звання людини. (Сааді, перський поет)

Підняти слабкого — цього замало: треба ще його потім і підтримати. (Вільям Шекспір, англійський драматург)

Легше вирішує і засуджує той, хто менше змилюється. (Джордано Бруно, італійський мислитель)

Дійсна ознака, за якою можна впізнати справжнього мудреця,— терпимість. (Генрік Ібсен, норвезький драматург)

Гідність людини полягає в тому, щоб любити тих, хто її ображає. (Марк Аврелій, давньоримський імператор і філософ)

Привчи свій розум до сумніву, а серце до терпимості! (Георг Ліхтенберг, німецький учений і публіцист)

Байдужість — це параліч душі, її передчасна смерть. (Антон Чехов, російський письменник)

Той, хто хоче обвинувачувати, не повинен поспішати. (Мольєр, французький драматург)

Якщо ти байдужий до страждань інших, ти не заслуговуєш на звання людини. (Сааді, перський поет)

Жодна зла людина не буває щасливою. (Ювенал, римський поет)

Поведінка — це дзеркало, у якому кожен показує свою подобу. (Гете, німецький поет)

Трьох речей треба уникати: ненависті, заздрості, презирства. (Східна мудрість)

Якщо чимось на тебе не схожий, я цим зовсім не ображаю тебе, а навпроти обдаровую. (Антуан де Сент-Екзюпері, французький письменник)

Мовчіть, поки не відчуєте, що цілком володієте собою. (Лі-Цзи, китайський філософ)

Ваша думка мені глибоко ворожа, але за ваше право її висловити я готовий пожертвувати своїм життям. (Вольтер, французький філософ)

За природою люди близькі одне до одного, а за звичками далекі одне від одного. (Конфуцій, китайський філософ)

Бібліотекар: Толерантна особа — це людина, що добре знає себе і визнає інших.

Прояв співчуття — найважливіша цінність толерантного суспільства і риса толерантної людини.

Формули толерантного спілкування:

— «Стався до людей так, як би ти хотів, щоб ставилися до тебе».

— «Якщо тобі погано, знайди того, кому ще гірше, і допоможи йому».

— «Постав себе на місце того, кого ти засуджуєш».

Пам'ятаймо цей заклик великого Кобзаря. Якою буде Україна в майбутньому, вирішувати і вам, сьогоднішнім підліткам. Тож гуртуймося навколо національної ідеї. Будьмо гідними наших славетних ровесників, які віддали за Україну своє життя. Роз'єднаність, невміння дійти згоди у родині і в суспільстві дуже шкодять нам, нашому благополуччю, затьмарюють радість життя. Тільки мир і згода, взаємодопомога, подолання особистого егоїзму принесуть щастя і впевненість у майбутньому.

Анкета « Чи знаєш ти, що таке толерантність?»

1. Чи чули ви колись, що таке «толерантність»?
2. Коли вперше ви почули це слово та від кого?
3. Чи знаєте ви про день толерантності?
4. Що для вас означає поняття « толерантність»?
5. Що робить вас частиною всіх людей?
6. Якими є основні причини виявлення насильства та жорстокості?
7. Чи можуть відмінності між людьми стати причиною насильства та жорстокості? Поясніть свою точку зору.
8. З наведених нижче проблем визначте ту, що, на вашу думку, є найголовнішою і спричиняє породження зла та насильства:
  - соціальні відмінності;
  - вік;
  - різні погляди;
  - релігія;
  - зовнішність;
  - національність, расова належність;
  - батьки та діти.
9. Що є осередком примирення та не насильства для вас?
10. Що потрібно зробити, щоб досягти миру в суспільстві?
11. Наскільки важливим та актуальним є виховання почуття толерантності в нашому суспільстві?
12. Які риси повинна мати особистість, що прагне бути толерантна?
13. Напишіть ім'я людини (історичної особи, сучасника), яку ви вважаєте особистістю (1 -2 особи).

ВИСНОВОК

Що ж означає слово „толерантність”? У перекладі українською – це терпимість (від латинського *tolerantia* - терпіння). Як зазначається в Декларації принципів толерантності, „Терпимість – це те, що робить можливим досягнення миру і веде від культури війни до культури миру”. Це поняття визначається як повага, сприйняття та розуміння самовираження та самовиявлення людської особистості, активна позиція, що формується на основі визнання універсальних прав та основних свобод людини; відмова від догматизму та абсолютизму, утвердження норм, закріплених у міжнародних документах з прав людини; визнання того, що кожен може дотримуватися своїх переконань і визнає це право за іншими, що люди, які відрізняються зовнішнім виглядом, становищем, мовою, станом здоров'я мають право жити в мирі та зберігати свою індивідуальність.

Толерантність – це не пасивна покірність думкам, поглядам та діяльності інших; не покірне терпіння, а активна моральна позиція та психологічна готовність до терпіння в ім'я взаєморозуміння між етносами, соціальними групами, в ім'я позитивної взаємодії з людьми іншого культурного, національного, релігійного та соціального середовища. Толерантність – це здатність до злагоди як окремої людини, так і суспільства, держави.

Саме поняття „толерантність” – багатоаспектне, воно торкається і міжнародних відносин, і діалогу культур, і міжетнічних та міжконфесійних взаємин, тому й існують деякі труднощі в його розумінні. В суспільстві та державі толерантність може бути політичною, соціальною, релігійною, етнічною, економічною.

Варто наголосити, що поняття „толерантність” у різних мовах відрізняється і смисловими відтінками: в англійській мові - „готовність і здатність без протесту сприймати особистість або річ”; у французькій – „повага свободи іншого, його способу мислення, поведінки, політичних та релігійних поглядів”; у китайській – “уміння дозволяти, допускати, проявляти великодушність до інших”; в арабській – „прощення, м'якість, співчуття, терпіння”; у персидській – „терпіння, терпимість, стійкість, готовність до примирення”.